

Dükkânın pîr-i muganı

◆ Ahmet Doğan İlbey

Fikir ve gönül tâlimi yapılan dükkânda sohbet üstü tasavvufî şiir ve deyişlerden bestelenen “gönül işi” türküler dinlediğim ve dinlettiğim için bu hüzünkârıta’n eyleyen dükkân zâhidlerinin dilinden neler çektim neler!

Tam cezbe hâlindeyken “Mûsikî haram değil midir?”, “Bu türküler Rafızîler dinler”, (Elhamdülillah ehl-i sünnet vel cemaattenim) “İçinde şarap ve meyhâne geçen türküler dinlenilir mi?” şeklinde sözlerle Kadızâdelizâhidler gibi zarf üstüne zarf atıp, ta’n eyliyorlar.

Dükkân zâhidlerine hatırlatırım. Ali Hocam, “Evin Mahremi Olmak” kitabını “pîr-i muganımız...” ithafıyla imzalayıp fakire hediye etmişti. Yanında belli etmedim ama cezbeye kapılmışım. Bu ithafı defalarca okuyup dükkân dostlarıma da okutmuştum. Kıskanmışlardı fakiri.

Eh-li dilin malûmudur ki tasavvufta “pîr-i mugan”, “ilâhî aşk şarabı dağıtan meyhâneci” mânasındadır. “Meyhanecilerin pîr-i de Hakk şarabını dağıtan, aşkın asıl sahibidir. Dolayısıyla pîr-i mugan yolunda yürüyen birisi gönle şifa veren, Hakk aşkını ateşleyen mûsiki ile zikreder.

Meyhâneninmânası geniş; feyiz, muhabbet ve aşk şarabı içilen dergâhtır... Pîr-i mugan da o feyz ve muhabbeti kadehle sunan mürşittir ki, sümme hâşâ fakirin haddi olamaz. Bizim fikir ve gönül dükkânında, yâni dostluk meyhânesinde her şey hasbî ve muhabbet üzeredir...

Ahmet Yesevî hazretlerinin nazarına göre pîr-i mugan, Hakk yola dâvet eden “Elinden ‘dolu’ içtiği adı görklü Muhammed’dir. Bihamdillahpîr-i muğan mey içirdi / pîr-i muğan hak mustafabi-şek bilin.”

Bu mânadapîr-i mugan Allah’ın resulü ve risalet makamıdır, dolayısıyla pîr-i mugan ifadesini dikkatli kullanmak lâzım. Bizim kastettiğimiz, muhabbet ve gönül dostluğunun sakiliğini yapan, ulvî sıfat ve makamı olmayan cezbeli bir kişidir.

Şeyh Gâlib diyor ki:

*“Âşıқта keder neyler gam halk-ı cihanındır
Koyma kadehi elden söz pîr-i muganıdır”*

yâni Hakk âşığında keder olmaz, keder halkta olur. Bunun içindir ki mürşidin sunduğu aşk kadehini elinden düşürme.

Fakirin, dükkânda dostluk ve muhabbet kadehini elinden düşürme, yâni gönül tâliminden, bedîi yârenlikten uzak kalmayın demesi ve dükkânı meyhâneye benzetmesi böyle bir hâl üzeredir.

Şairlerin pîri ve büyük atası Fuzûlî:

*“Mey içmedin açılmaz imiş bab-ı mağfiret
Sevgendler bu babdapîr-i mugan içer”*

yâni aşk şarabı içmedinse mağfiret kapısı açılmaz, sevgendler (ilâhî aşk üzere mürşid-i kâmile and ve ahit veren âşıklar) bu kapıda pîr-i muganın kendisi olan aşk şarabı içer, diyor.

Biz de tekke havası türkülerle cezbeye kapılıp ulvî hüzünlere gark olduğumuz, ehl-i kâmillerin ve mütefekkirlerin hayatı üstüne edilen sohbetlerden şifa bulduğumuz dükkân dostluğunu ve muhabbetini tatmadan ehl-i dil olunmaz, diyoruz.

Elhâsıl, Ali Hocam’ın verdiği “fikir dükkânının pîr-i muganı” unvanını ömrümün sonuna kadar “nişân-ı zîşân” olarak taşıyacağım.